

Directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I

sa basond sin l'art. 5 al. 3 da l'ordinaziun tar la lescha da scola (ordinaziun da scola) dals 25 da settember 2012

relaschadas dal departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient ils 7 da zercladur 2018

Art. 1

¹ Il stgalim secundar I è dividì en la scola reala ed en la scola secundara (art. 9 da la lescha da scola).

Principis

² L'instituziun responsabla per il stgalim secundar I po manar la scola reala e la scola secundara tenor differents models cooperativs. La furmaziun da classas da nivel sto vegnir prendida en mira (art. 5 da l'ordinaziun da scola).

Art. 2

¹ Sin basa da l'assegnaziun definitiva ston las scolaras ed ils scolars vegnir attribuids cleramain a la scola reala resp. a la scola secundara e ston vegnir promovids e giuditgads conform a las finamiras dal stgalim secundar I fixadas en la lescha da scola. La scola reala e la scola secundara sa chattan en la medema chasa da scola.

Model B:
model cooperativ
senza roms da nivel

² Ils roms obligatorics "linguas" e "matematica" na pon betg vegnir instruids en la medema stanza da scola a medem temp da la medema persuna d'instrucziun.

³ En tut ils auters roms obligatorics e roms d'elecziun èn lubidas partiziuns separadas u maschadadas per la scola reala e la scola secundara.

Art. 3

¹ Sin basa da l'assegnaziun definitiva ston las scolaras ed ils scolars vegnir attribuids cleramain a la scola reala resp. a la scola secundara e ston vegnir promovids e giuditgads conform a las finamiras dal stgalim secundar I, fixadas en la lescha da scola. La scola reala e la scola secundara sa chattan en la medema chasa da scola.

Model C:
model cooperativ
cun roms da nivel

² La lingua da scola, matematica e las linguas estras obligatoricas designadas da la scola sco roms da nivel, vegnan instruidas per las scolaras ed ils scolars da la scola reala e da la scola secundara comunablamain en partiziuns dal nivel I resp. II. Quests roms da nivel na pon betg vegnir instruids en la medema stanza da scola a medem temp da la medema persuna d'instrucziun.

³ Sch'ina lingua estra obligatorica na vegn betg purschida sco rom da nivel, sto ella vegnir instruida en partiziuns separadas per la scola reala e la scola secundara.

⁴ En tut ils auters roms obligatorics e roms d'elecziun èn lubidas partiziuns separadas u maschadadas per la scola reala e la scola secundara.

Art. 4

¹ En la 3. classa dal stgalim secundar I han las scolaras ed ils scolars en las scolas tudestgas temp a disposiziun per l'individualisaziun en furma da 5 lecziuns per emna da scola resp. da 4 lecziuns en scolas rumantschas e talianas per tschentar individualmain las prioritads e per la lavur d'approfondaziun sco project.

Temp a disposiziun per l'individualisaziun

² L'accent individual da las prioritads sco er il tema per la lavur d'approfondaziun vegnan fixads per il rom "orientaziun professiunala" a chaschun d'in discours davart la situaziun actuala tranter la scolara u il scolar sco er la persuna d'instrucziun en il 2. semester da la 2. classa reala resp. secundara e confermads en scrit dals geniturs resp. da las persunas responsablas per l'educaziun. La selecziun vegn fatga en vista a las pretensiuns individualas dal stgalim secundar II.

³ En scolas tudestgas fixescha la scolara resp. il scolar per 3 da 5 lecziuns prioritads individualas en ils roms "linguas obligatoricas" e "matematica". Las 2 autras lecziuns èn previsas per la lavur d'approfondaziun sco project.

⁴ En scolas rumantschas e talianas fixescha la scolara resp. il scolar per 2 da 4 lecziuns prioritads individualas en ils roms "linguas obligatoricas" e "matematica". Las 2 autras lecziuns èn previsas per la lavur d'approfondaziun sco project.

⁵ L'organisaziun da las structuradas da temp per l'individualisaziun fixescha l'instituziun responsabla per la scola sin basa dal manual chantunal.

Art. 5

¹ Durant il temp a disposiziun per l'individualisaziun da la 3. classa dal stgalim secundar I pon vegnir manadas partiziuns maschadadas per la scola reala e la scola secundara.

Partiziuns maschadadas: individualisaziun, grondezza da la partiziun

² Ina partiziun maschadada per la scola reala e la scola secundara durant il temp a disposiziun per l'individualisaziun dumbra per regla maximalmain 16 scolaras e scolars e vegn instruida dad ina persuna d'instrucziun.

³ Per situaziuns spezialas po il departament – sin ina dumonda en scrit da l'instituziun responsabla per la scola – permetter da manar partiziuns maschadadas per la 3. classa da la scola reala e da la scola secundara per ils roms "linguas obligatoricas" e "matematica".

Art. 6

¹ En il model C èn admessas las suandantas differenziaziuns da nivel:

Model C: differenziaziuns da nivel

a) dus nivels:

- nivel I: nivel cun pretensiuns elementaras
- nivel II: nivel cun pretensiuns extendidas e nivel cun pretensiuns fitg extendidas

b) trais nivels:

- nivel I: nivel cun pretensiuns elementaras
- nivel IIa: nivel cun pretensiuns extendidas
- nivel IIb: nivel cun pretensiuns fitg extendidas

Art. 7

¹ Tenor l'art. 43 da l'ordinaziun da scola vegnan las scholaras ed ils scholars da la 6. classa primara attribuids a la scola reala resp. a la scola secundara. Scholaras e scholars che midan en in stgalim secundar I cun nivel ston vegnir recumandads da la persuna d'instrucziun da classa areguard ils roms da nivel per l'entrada en in tschert nivel.

Recumandaziun da nivel

² La recumandaziun da nivel dal stgalim cedent serva – en cumbinaziun cun eventuels auters criteris dal stgalim secundar I admettent – sco basa per l'emprima assegnaziun da nivel dal stgalim secundar I.

Art. 8

¹ L'assegnaziun da nivel vegn fatga da la persuna d'instrucziun da classa dal stgalim secundar I entaifer l'emprim semester da la 1. classa reala resp. secundara. Ella sto vegnir fatga consultond las persunas d'instrucziun da las scholaras e dals scholars pertutgads sco er las persunas responsablas per l'educaziun.

Assegnaziun da nivel, midada da nivel

² Igl è pussaivel da midar il nivel durant la 1. e la 2. classa reala resp. secundara. En la 3. classa n'èsi betg pussaivel da midar il nivel.

³ Ina midada dal nivel po vegnir fatga, sche

- a) las cumpetenzas dal rom sco er il cumportament social, d'emprender e da lavurar en il senn dal giudicament complessiv en il rom correspondent giustifitgeschan quai,
- b) las finamiras da l'instrucziun en il nivel correspondent na vegnan betg ademplidas u vegnan surpassadas durant in temp pli lung e
- c) ina midada da nivel en il rom ed en il semester correspondent n'ha betg gia gi lieu.

Art. 9

¹ Durant l'emprim semester da la 1. classa reala resp. classa secundara pon assegnaziuns vegnir curregidas en tut ils models dal stgalim secundar I (vesair art. 12 e 13 da las directivas concernent la procedura d'admissiun da l'uffizi per la scola populara ed il sport).

Permeabilitad dal stgalim secundar I

² Midadas tranter la scola reala e la scola secundara en il model B pon vegnir fatgas mo tenor l'art. 12 da las directivas concernent la procedura d'admissiun.

³ Midadas tranter la scola reala e la scola secundara en il model C pon vegnir fatgas sco suonda:

- a) Midadas tranter la scola reala e la scola secundara pon vegnir fatgas mo, sche la lingua da scola, matematica (aritmetica, algebra, geometria) ed almain in'ulteriura lingua estra obligatorica vegnan instruidas sco roms da nivel.
En in stgalim secundar I d'ina scola rumantscha al cunfin linguistic po l'inspecturat da scola – sin dumonda da l'instituziun responsabla per la scola – er permetter ina cumbinaziun da roms cun duas linguas (almain ina da quellas è ina lingua chantunala) e cun matematica (aritmetica/algebra, geometria).
- b) Ina midada tranter la scola reala e la scola secundara po vegnir fatga a la fin da la 1. ed a la fin da la 2. classa reala resp. secundara. La classa frequentada durant il 3. onn da scola dal stgalim secundar I è decisiva, sch'ina scolara resp. in scolar banduna il stgalim secundar I sco scolara reala resp. scolar real ubain sco scolara secundara resp. scolar secundar.

- c) Ina midada da la scola reala a la scola secundaria po – resguardond il giudicament general – vegnir fatga mo, sche las scholaras ed ils scolars pertutgads èn vegnids instruids almain durant in semester en dus u en dapli roms da nivel en il nivel II.
- d) Ina midada da la scola secundaria a la scola reala po – resguardond il giudicament general – vegnir fatga mo, sche las scholaras ed ils scolars pertutgads èn vegnids instruids almain durant in semester en dus u en dapli roms da nivel en il nivel I.

Art. 10

Tar roms obligatorics che vegnan instruids en nivels pon resultar mo dal nivel I puncts minus, che han in effect per la promoziun. Dal rest valan las disposiziuns da promoziun.

Permeabilitad e promoziun

Art. 11

Sch'ina instituziun responsabla per la scola cumenza cun l'instrucziun da nivel tenor il model C, sto ella porscher quella a las classas pertutgadas durant l'entir stgalim secundar I.

Cundiziuns da basa davart l'instrucziun da nivel

Art. 12

¹ L'assegnaziun da nivel en il model C al cumenzament u en il decurs da l'emprim semester sco er ina midada da nivel sto vegnir fatga da la persuna d'instrucziun da classa suenter avair consultà las ulteriuras persunas d'instrucziun, las scholaras ed ils scolars pertutgads sco er las persunas responsablas per l'educaziun.

Dretgs da las persunas responsablas per l'educaziun

² Ina correctura da l'assegnaziun durant l'emprim semester da la 1. classa reala resp. classa secundaria vegn fatga tenor l'art. 12 al. 4 resp. tenor l'art. 13 da las directivas concernent la procedura d'admissiun.

³ Tar il model B èsi tenor l'art. 6 al. 2 da las directivas concernent la procedura d'admissiun pussaivel da midar da la scola reala a la scola secundaria a la fin da la 1. classa reala. Ina midada tranter la scola reala e la scola secundaria resp. ina repetiziun da la classa a la fin da la 1. classa secundaria succeda tenor l'art. 12 al. 5 da las directivas concernent la procedura d'admissiun, e quai suenter avair consultà las persunas responsablas per l'educaziun; la decisiun da nunpromoziun e la decisiun d'assegnaziun ston vegnir communitgadas en scrit a las persunas responsablas per l'educaziun 20 dis avant la fin da la scola.

⁴ Ina midada tranter la scola reala e la scola secundaria en il model C a la fin da la 1. ed a la fin da la 2. classa reala resp. secundaria vegn fatga da la persuna d'instrucziun da classa suenter avair consultà las ulteriuras persunas d'instrucziun, las scholaras ed ils scolars pertutgads sco er lur persunas responsablas per l'educaziun.

Art. 13

Cunter decisiuns concernent l'assegnaziun da nivel, concernent la midada da nivel sco er concernent la midada tranter la scola reala e la scola secundaria en il model C poi vegnir fatg recurs entaifer 10 dis tar il cussegl da scola.

Recurs

Art. 14

Questas directivas entran en vigur il 1. d'avust 2019.

Entrada en vigur

Disposiziun dal departament

Revisiun totala da las directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I

1. Remartgas generalas

Il Plan d'instrucziun 21 Grischun vegn realisà tenor il conclus da la regenza nr. 246 dals 15 da mars 2016 cun differentas mesiras che sa basan sin il rapport Realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 Grischun. Tenor il punct 2 dal conclus entra il Plan d'instrucziun 21 GR en vigur per las 3. classas dal stgalim secundar I (3. ciclus) sin il cumenzament da l'onn da scola 2019/20.

Cun il nov plan d'instrucziun vegn optimada per las 3. classas dal stgalim secundar I la colliaziun cun las scolas cuntinuantas ed en spezial cun la furmaziun professiunala. Durant il temp a disposiziun per l'individualisaziun, fixà en la tavla da lecziuns, survegnan las scolaras ed ils scolars la pussaivladad da tschentiar prioritads conform a lur abilitads sco er en regard a lur tscherna da la professiun.

En las scolas da lingua tudestga stattan 5 lecziuns a disposiziun per l'individualisaziun, en scolas da lingua rumantscha e taliana 4 lecziuns. En 3 da 5 (resp. en 2 da 4) lecziuns lavuran las scolaras ed ils scolars en atgna responsabladad vi da prioritads individualas dals secturs "linguas obligatoricas" e "matematica". Durant ulteriuras 2 lecziuns lavuran las scolaras ed ils scolars vi da lur lavur d'aprofundaziun sco project.

La premissa per utilizar cun success il temp a disposiziun per l'individualisaziun è in'analisa da la situaziun che vegn fatga conscienziusamain en il segund semester da la 2. classa dal stgalim secundar I tranter las personas d'instrucziun, las scolaras ed ils scolars cun integrar ils geniturs/las personas responsablas per l'educaziun. Cun tschentiar individualmain las prioritads e cun la lavur d'aprofundaziun vegnan las scolaras ed ils scolars preparads sistematicamain per lur avegnir professiunal e per la midada al stgalim secundar II.

Il rapport Realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 Grischun prevesa l'elavuraziun d'in concept davart l'organisaziun da la 3. classa dal stgalim secundar I. Analogamain als manuals "Medias ed informatica" sco er "Diagnosa – promover – giuditgar" è quest concept per las scolas dal stgalim secundar I er vegnì elavurà en furma d'in manual digital.

Il manual ha oravant tut duas finamiras: Per l'ina infurmescha el davart la dumonda, co il temp a disposiziun per l'individualisaziun vegn organisà en las scolas e co ch'el po vegnir coordinà cun l'orientaziun professiunala en la 2. classa dal stgalim secundar I sco er cun il champ dals roms d'elecziun. Per l'autra infurmescha el davart la dumonda, co che quest temp a disposiziun duai vegnir realisà didacticamain e metodicamain.

L'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I èn gia regladas en las directives correspudentas vertentas dal departament. Las midadas concepziunalas menziunadas qua survast en la 3. classa dal stgalim secundar I pretendan che questas directives vegnian adattadas.

2. Remartgas tar singulas disposiziuns

Art. 1

La situaziun da las scolaras e dals scolars che han in basegn spezial da promoziun sto esser garantida sin basa da la lescha da scola independentamain dal model tschernì. Pervia da quai poi vegnir renunzià a l'al. 3.

Art. 2 ed art. 3

Per ch'ils texts sajan legibels meglier e per sclerir il cuntegn èn vegnidas descrittas las prescripziuns da realisaziun centralas tar il model B sco er tar il model C en dus artitgels analogs.

Art. 4 ed art. 5

En quests artitgels integrads da nov vegnan descrittas las regulaziuns liantas concernent il temp a disposiziun per l'individualisaziun. Ulteriuras infurmaziuns sa chattan en il manual digital "Didactica ed organisaziun da las 3. classas dal stgalim secundar I".

En l'al. 3 da l'art. 5 vegn concedida als purtaders da scola la pussaivladad da drizzar en situaziuns spezialas ina dumonda en scrit al departament per manar partiziuns maschadadas per las 3. classas da la scola reala e secundara per ils roms "linguas obligatorias" e "matematica". Cun "situaziuns spezialas" èn manegiads en spezial ils suandants motifs:

- dumbers da scolaras e scolars fitg pitschens en las 3. classas realas e secundaras (p.ex. pervia da las sortidas a scolas da maturitad);
- in grond dischequilibr tar ils dumbers da scolaras e scolars da las 3. classas realas e secundaras;
- obstachels linguistics resp. geografics per ina fusiun da scolas.

Art. 8

Ils terms "cumpetenzas" sco er "finamiras da l'instrucziun" duvrads da nov correspundan a quels che vegnan duvrads en il Plan d'instrucziun 21 GR sco er en las directivas concernent ils attestats e la promoziun.

Art. 9, art. 12 ed art. 13

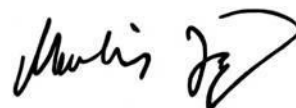
En la lescha da scola, entrada en vigur l'onn 2013, na vegn betg pli duvrada la noziun "tip da scola". Pervia da quai vegn en quests artigels mintgamai discurrì d'ina midada tranter la scola reala e secundara.

Sa basond sin il conclus da la regenza nr. 246 dals 15 da mars 2016 sco er sin fundament dal rapport Realisaziun dal Plan d'instrucziun 21 Grischun, dal qual la regenza ha prendì enconuschientscha, e tenor l'art. 5 al. 3 da l'ordinaziun tar la lescha da scola dals 25 da settember 2012 (ordinaziun da scola; DG 421.010)

dispona il departament d'educaziun, cultura e protecziun da l'ambient:

1. Las directivas concernent l'organisaziun e la permeabilitad dal stgalim secundar I vegnan relaschadas. Ellas remplazzan quellas dals 5 da fanadur 2013.
2. Questas directivas furman – ensemen cun il manual digital "Didactica ed organisaziun da las 3. classas dal stgalim secundar I" – la basa per las formaziuns supplementaras obligatorias da las personas d'instrucziun pertutgadas.
3. La revisiun totala da las directivas entra en vigur il 1. d'avust 2019.

4. Communicaziun a: autoritads da scola e direcziuns da scola da las scolas populàras; instituziuns da la scolaziun speziala (fundaziun e direcziun); scolas popularas privatas; associaziun dals cussegls da scola dal Grischun (ACSG), signur Peter Reiser, president, Via Nova 47, 7017 Flem Vitg; federaziun da mainascolas dal Grischun (FMSG), dunna Ursina Patt, presidenta, Rossbodenstrasse 33, 7015 Tumein; Magistraglia Grischun (LEGR), dunna Sandra Locher Benguerel, presidenta, Fondeiweg 2, 7000 Cuir; conferenza da las instituziuns d'uffants e da juvenils (CUG), signur Martin Bässler, scola-dimora Zizers, Kantonsstrasse 6, 7502 Zizers; scola auta da pedagogia dal Grischun, Scalärastrasse 17, 7000 Cuir; uffizi per la furmaziun media-superiura; uffizi per la furmaziun professiunala; uffizi per la scola populara ed il sport.

Martin Jäger, cusseglier guvernativ